Jaarverslag
2022-2023

In dit jaar-verslag o.a.

- Het RBL Participatieteam
- De complexe casus
- Nieuwe website Leren in Zeeland

Recht op ontwikkeling, recht op onderwijs. Daar staat het RBL voor!

Het volgen van onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van een kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Om het volgen van onderwijs voor zoveel mogelijk kinderen en jongvolwassenen te realiseren is een gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners in het sociaal domein van belang. Eén kind, één gezin, één plan. Het leerrecht is bedoeld om anders te kijken naar schoolverzuim, waarbij de focus ligt op de ontwikkeling van het kind en de jongeren. Schoolverzuim is vaak een signaal van achterliggende problematiek en een veel verzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten. Alle reden om schoolverzuim serieus te nemen.

Het jaarverslag wordt u aangeboden door de drie samenwerkende gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen. Graag willen wij u inzicht geven in onze werkwijze en resultaten van het afgelopen jaar.

Taken RBL

Het RBL werkt in opdracht van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten en voert de volgende wettelijke taken uit:

1) uitvoering leerplichtwet 1969;
2) uitvoering de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie zoals verwoord in de Wijzigingswet op het voortgezet onderwijs van 1 januari 2022;
3) Afhandeling aanvragen Leerlingenvervoer.

RBL- taken uitgelicht

Het RBL heeft de taak het tegengaan van langdurige afwezigheid van school. Preventie, zorg en samenwerking staat hierbij centraal. De visie van het RBL is het waarborgen van het recht op onderwijs van alle 5- tot 23-jarigen.

Hoewel het voorkomen en terugdringen van verzuim de meest omvangrijke taak van het RBL is, gaat daarnaast veel tijd, aandacht en zorg naar de kinderen/jongeren die tijdelijk niet naar school gaan of uitvallen zonder startkwalificatie. Consulenten van het RBL proberen samen met partners uit het sociaal domein jongeren terug naar school te begeleiden. Is dit niet haalbaar dan zoekt het RBL naar maatwerk in combinatie met zorg of arbeid, zodat jongeren toch in ontwikkeling blijven.

De speerpunten van het RBL in 2022-2023

Het RBL had afgelopen schooljaar de volgende speerpunten:

- Verdere digitalisering leerling vervoer
- Het verder ontwikkelen van onze interne werkprocessen
- Ontwikkeling Participatieteam voor de transitie van kwetsbare jongeren naar dagbesteding, beschut werk en duurzame arbeid
- Ontwikkeling Netwerkkaart
- Ontwikkelen van een nieuwe website
- Opleiding medewerkers tot Bijzonder Opsporings Ambtenaar (BOA)

Terugblik 2022-2023

Het RBL heeft intensief contact met scholen en pakt verzuim nauwkeurig op. Met dit jaarverslag informeren wij u over de ontwikkelingen binnen het RBL. Wat heeft het Participatieteam het afgelopen jaar kunnen betekenen? In deze editie staan we uitgebreid stil bij dit speerpunt. Daarnaast kijken we naar de opzet van de nieuwe website, www.lereninzeeland.nl. Dit is een gezamenlijke website van de 3 RBL's (Oosterschelde, Walcheren en Zeeuws Vlaanderen) in Zeeland. De website is vernieuwd en overzichtelijker gemaakt. De redactie interviewt HALT. Hoe ervaren de medewerkers de werkwijze-en niet onbelangrijk-hoe ervaart de jongere een HALT-straf zelf?

In de afgelopen jaren is het taakaccent van onze werkzaamheden verschoven. Lag de nadruk eerst op handhaving, nu voert een maatschappelijke rol steeds meer de boventoon. In dit jaarverslag wordt een complexe casus beschreven waarmee de RBL-consulent steeds vaker mee te maken heeft. De complexiteit van de casuïstiek vraagt om meer specifieke kennis omtrent doelgroep en problematiek. Tevens wordt benadrukt dat een integrale aanpak en samenwerking noodzakelijk is. Zo bezochten RBL-consulenten het afgelopen jaar vakinhoudelijke trainingen en lezingen op gebied van wetgeving, jeugdhulp en passend onderwijs. De branchevereniging Ingrado verzorgt jaarlijks bijeenkomsten welke wij graag bezoeken voor kennisoverdracht en contact met onze RBL-collega's uit de regio.

Daarnaast informeren wij u over Tussentijd, een route binnen Scalda en zijn er meerdere professionals vanuit het werkveld gevraagd om hun ervaring met het RBL te delen.

Twee consulenten zijn inmiddels gestart met de BOA-opleiding. De module omtrent digitalisering Leerlingenvervoer is afgelopen jaar ingevoerd en zal komend schooljaar nog verder ontwikkeld worden. Volgende stap is dat ouders de aanvraag digitaal kunnen indienen. Tot slot wordt er ingegaan op de cijfers van het afgelopen jaar, op basis van begroting en reguliere taken, en wat de speerpunten voor het komend schooljaar zijn.

Begrippen

Leerplicht en kwalificatieplicht
In Nederland zijn kinderen vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar worden, op grond van de leerplichtwet, verplicht om naar school te gaan. Na de leerplicht volgt de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht duurt tot de dag dat de jongere een startkwalificatie haalt. Of tot de dag dat de jongere 18 jaar wordt.

Voortijdig schoolverlater (VSV'er)
Een voortijdig schoolverlater is een jongere tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

Startkwalificatie
Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)
Het Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, gaat met ingang van 1 juni 2023 Doorstroompunt heten. Doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Het gaat hier jongeren tot 23 jaar. De RMC-functie omvat drie taken (vastgelegd in wetgeving)

- Een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar, die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
- Benaderen en zorg dragen voor de begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.
- Organiseren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

Tabel 1 *(peildatum 1 juni)*

Aantal leer en kwalificatieplichtigen ZVL								
Onderwijssoort	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	Verschil tov 2022	Verschil % 2022
Basisonderwijs	6.392	6.221	6.189	6.185	6.244	6.266	22	0,4
Voortgezet Onderwijs	4.565	4.435	4.271	4.124	4.027	3.951	-76	-1,9
Beroepsonderwijs	567	536	512	510	516	509	-7	-1,4
SBO/SO/VSO/PRO	706	675	681	705	677	632	-45	-6,6
Belgisch onderwijs	1.288	1.317	1.375	1.363	1.344	1.284	-60	-4,5
Totaal	**13.518**	**13.184**	**13.028**	**12.887**	**12.808**	**12.642**	**-166**	**-1,3**

Tabel 2 *(peildatum 1 juni)*

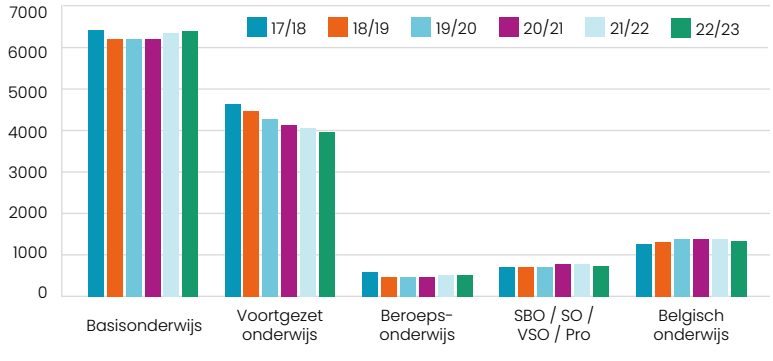
Gemeente	Leer en kwalificatie plichtigen					% niet regulier onderwijs					% België					Verschil
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	
Hulst	3443	3441	3381	3375	3271	5,4	5,5	5,9	5,3	5,1	11,2	11,6	11,7	11,4	11,1	-0,3
Terneuzen	7180	7045	6972	6948	6862	5,5	5,7	5,7	5,7	5,4	7,4	7,8	8,1	8,1	7,8	-0,3
Sluis	2698	2675	2652	2633	2589	3,5	3,4	4,0	3,9	3,7	14,9	15,9	15,3	15,1	15,0	-0,1
Totaal	**13321**	**13161**	**13005**	**12956**	**12722**	**5,1**	**5,2**	**5,4**	**5,2**	**5,0**	**9,9**	**10,4**	**10,5**	**10,4**	**10,1**	**-0,3**

Toelichting bij tabellen 1, 2 en grafieken 1,2

Opnieuw loopt het aantal leer- en kwalificatieplichtigen terug, afgelopen jaar in totaal 234 kinderen/jongeren minder. Het aantal leerlingen in het Basis onderwijs is iets gestegen, daar zitten 22 kinderen meer. Maar in het voortgezet, speciaal onderwijs en beroepsonderwijs is het aantal jongeren met 128 afgenomen. Het aantal kinderen/jongeren dat in België naar school gaat is afgenomen met 60 kinderen/jongeren. Voor het eerst in jaren neemt dit aantal ook procentueel iets (-0,1%) af. Op 1 juni 2023 hadden 40 kinderen/jongeren een vrijstelling van de leerplicht om psychische of lichamelijke reden en 9 kinderen een vrijstelling vanwege bezwaar tegen de richting van onderwijs, vrijstelling 5b. Dit aantal is gestegen wat ook landelijk het beeld is. Opnieuw hadden ca. 50 kinderen/jongeren geen schoolinschrijving en zijn daardoor 'absoluut verzuimer'. Deze groep is bij het RBL bekend en in onderzoek. Het betreffen vooral jongeren die recentelijk hier zijn komen wonen en nog geen schoolinschrijving hadden maar ook jongeren die werden uitgeschreven omdat ze een Entreeopleiding hebben afgerond maar niet verder konden op het MBO. Tenslotte waren ca. 40 jongeren die voor hun 18e jaar al een startkwalificatie hadden gehaald. Zij behoren daardoor niet meer tot de doelgroep. Ze hebben een tussenjaar genomen of ze zijn doorgestroomd naar het HBO. Alle leer- en kwalificatieplichtige jongeren in Zeeuws Vlaanderen zijn in beeld bij het RBL.

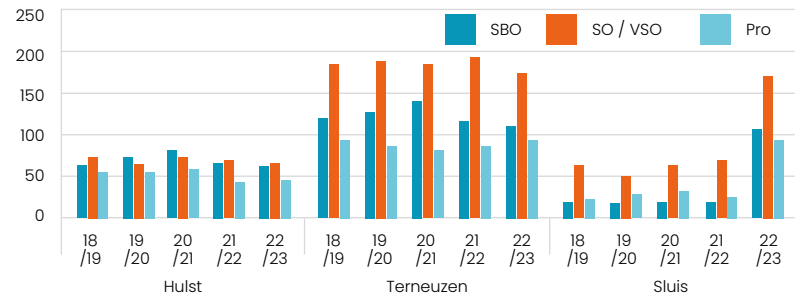
Grafiek 1 *(peildatum 1 juni)*

Aantal leer- en kwalificatieplichtigen per onderwijssoort

Grafiek 2 *(peildatum 1 juni)*

Aantal inschrijvingen per gemeente in speciaal basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs voortgezet speciaal onderwijs (SO/VSO) en praktijkonderwijs (PRO)

RBL Participatieteam

De aanpak kwetsbare jongeren is binnen het RBL team vanaf het schooljaar 2022-2023 ondergebracht in het participatieteam.

Doelgroep

Het gaat om jongeren die vanwege diverse problematieken kwetsbaar zijn en daarmee een verhoogde kans hebben op maatschappelijke uitval zonder afgeronde opleiding of goed arbeidsperspectief. Zodra jongeren zich bevinden in de overgangsfase tussen onderwijs, arbeidsmarkt en zorg is er extra aandacht nodig om goed te worden voorbereid en begeleid naar de nieuwe fase. Het RBL acteert op dat podium en is voor deze groep het eerste aanspreekpunt.

Hoe werken we, wat is ons werkproces

Afgelopen schooljaar zijn alle werkprocessen van het RBL beschreven en vastgelegd. Waaronder ook het werkproces jongeren in kwetsbare positie. We zijn met drie consulenten gestart met het werken volgens deze werkprocessen. De werkprocessen zijn niet statisch en blijven in ontwikkeling. Voor ons is het van belang dat onze jongeren, hun ouders/betrokkenen en onze netwerkpartners weten wie wij zijn, wat wij doen en wat ze van ons kunnen verwachten. Integraal samenwerken met onze partners is van groot belang. Het RBL is het scharnierpunt tussen verschillende partijen. Deze oorspronkelijke RMC functie krijgt in de nabije toekomst de titel doorstroompunt.

Afgelopen schooljaar zijn we gestart met reguliere uitstroom overleggen met de pro/vso scholen alsook het startcollege van Scalda mbo niveau 1 en 2. Het participatieteam en de drie gemeenten bespreken met de scholen welk uitstroomprofiel de jongere heeft. Dit kan arbeid en/of zorg zijn. Vanuit de gemeenten sluiten aan de arbeidsdeskundige en medewerker jobhunting en/of activering. Hierin wordt afgestemd wie wat doet en welke voorzieningen eventueel aangevraagd dienen te worden. Dit alles met als doel om voor de jongere deze transitie zo soepel en transparant mogelijk te maken.
Bij voorzieningen kunt u denken aan indicatie banenafspraak. Wanneer er zorg nodig is wordt contact gelegd met team jeugd en/of wmo van de gemeente. Uitdaging blijft, ook al stromen jongeren uit richting arbeid en/of zorg, dat we allen alert blijven op de kansen in ontwikkeling. Wat nu nog niet kan is misschien op een later moment in een andere omgeving en een andere vorm wel mogelijk. Het uitstroomprofiel onderwijs wordt georganiseerd door de scholen zelf, waarbij het RBL vanuit registratiesysteem intergrip en het vsv projectplan monitort.

Participatieoverleg binnen de gemeenten

Met de drie gemeenten de arbeidsdeskundige, medewerker jobhunting, medewerker activering en in de gemeente Terneuzen het jongerenloket, hebben wij vier maal per jaar overleg over de samenwerking intern alsook extern en de ontwikkeling van de uitstroom gesprekken. Ook hier blijft de uitdaging om alert te blijven op de kansen in ontwikkeling.

Ambities en ontwikkelingen

Afgelopen schooljaar hebben we met de uitstroomgesprekken op de scholen en verschillende werkbezoeken bij onze netwerkpartners een mooi fundament in de samenwerking gelegd. Ambitie en wens is deze samenwerking de komende periode te versterken en uit te breiden. Dit past perfect in de veranderende rol/ontwikkeling van RMC naar "Doorstroompunt" waarbij de leeftijd wordt verruimd van 23 naar 27 jaar. Het scharnierpunt tussen jongere en diverse partijen ten behoeve van recht op ontwikkeling zal in Zeeuws Vlaanderen de komende periode voor deze doelgroep verder worden uitgewerkt. Dit in samenwerking met andere disciplines van de gemeenten.

Zeeuwse Stichting Maatwerk (ZSM)

De samenwerking met de scholen maakt ons allen bewust van onze taak, rol en verantwoordelijkheid. Zeeuwse stichting maatwerk (ZSM) heeft dit jaar een heel mooi initiatief gestart ten aanzien van nazorg voor jongeren welke uitstromen naar arbeid. Ondersteuning bieden bij dat wat wel kan en jongeren in hun kracht zetten draagt bij aan hun ontwikkeling en mogelijk een duurzame toekomstperspectief ten aanzien van arbeid. Een mooi middel hiervoor is de praktijkverklaring. De praktijkverklaring is een waardering van praktische vaardigheden, een wettelijk erkend certificaat, uitgaande van de mbo kwalificatiestructuur in alle sectoren. Praktijkleren met de praktijkverklaring kan ingezet worden door de SBB (Samenwerkingsverband Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) erkend leerbedrijf. Graag zouden wij zien dat alle betrokkenen bij onze doelgroep dit mooie initiatief omarmen. Onze ambitie is dan ook om deze leerroute komend jaar meer onder de aandacht te brengen.

Soorten verzuim en begeleidingsprocessen

De school is verantwoordelijk voor het melden van schoolverzuim. Het is erg belangrijk dat school het verzuim goed registreert. Er zijn verschillende soorten verzuim.

Absoluut verzuim
Als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet ingeschreven staat op een school en geen onderwijs volgt, dan spreken we van absoluut verzuim. Dit geldt niet als er sprake is van een verleende vrijstelling.

Relatief verzuim
Als leerlingen die op school staan ingeschreven maar de school niet geregeld bezoeken, dan noemen we dat relatief verzuim. Relatief verzuim is weer onder te verdelen in luxeverzuim en overig verzuim.

- *Luxeverzuim*
  Van luxeverzuim is sprake wanneer ouders hun kinderen buiten de vastgestelde schoolvakanties mee op vakantie nemen of weghouden van school, zonder daar vrijstelling voor te hebben.
- *Overig verzuim*
  Spijbelen en/of regelmatig te laat komen valt onder overig verzuim. Ook ziekte kan een signaal zijn. Signaalverzuim kan een uiting zijn van achterliggende problematiek, zoals problemen in de thuissituatie, pestproblemen, middelengebruik of psychische problemen.
- *16 uur per 4 weken*
  De wettelijke grens voor het melden van verzuim is 16 uur per 4 weken. De wet verplicht scholen dit te melden.

Preventieve begeleiding
Scholen melden ook jongeren bij het RBL die dreigen uit te vallen vanwege motivatieproblemen. Bijvoorbeeld jongeren die voor een tweede keer zijn blijven zitten en nog steeds slechte resultaten halen. Als de scholen ons op tijd betrekken om een begeleidingstraject op te starten, kunnen we vaak voorkomen dat deze jongeren voortijdig schoolverlater worden. Maar we kunnen ook 18+ leerlingen of VSV'ers volgen die opnieuw op school zijn begonnen.

Afdoening van verzuim

Het verzuimloket van DUO is het landelijke verzuimregister waarin alle scholen hun verzuim kunnen melden. Het RBL heeft een rechtstreekse verbinding met het DUO verzuimloket. Na ontvangst van de verzuimmelding neemt de consulent van het RBL contact op met de school die meldt. Daarna bepaalt de consulent aan de hand van de inhoud van de melding welke interventie hij of zij inzet. De consulent benadert dan de jongere en/of ouders en de school. Na het gesprek met de jongere en/of ouder neemt de consulent een beslissing over de afdoening van de verzuimmelding en koppelt deze terug aan school en DUO.

Aantal verzuimmeldingen

Het aantal verzuimmeldingen is met 175 meldingen fors toegenomen. Vooral in de gemeente Sluis is het aantal meldingen fors gestegen, 134 meldingen meer. Reden van deze stijging is de meer stringente manier van melden door de VO-school aldaar. Maar ook landelijk neemt het schoolverzuim toe. Eén van de oorzaken noemt men de toename van mentale klachten bij jongeren.

Waarschuwing

In het schooljaar 2022-2023 hebben de RBL consulenten 310 waarschuwingen uitgedeeld. Ten opzichte van vorig jaar is dat een forse stijging, wat een gevolg is van de stijging van het aantal verzuimmeldingen.

HALT

Afgelopen schooljaar zijn 16 jongeren doorgestuurd naar HALT. Dat zijn er meer als vorig jaar. Het aantal Halt-verwijzingen ligt weer op het niveau van voor de Corona-pandemie. Oorzaak is de stijging van het aantal verzuimmeldingen.

Proces Verbaal (PV)

Afgelopen schooljaar is 41 keer proces-verbaal opgemaakt. Ook dat is een stijging die is toe te wijzen aan de stijging van het aantal verzuimmeldingen.

Trajectbegeleiding

RBL consulenten kunnen na afhandeling van een verzuimmelding begeleidingstrajecten opstarten als de jongeren motivatieproblemen hebben, als ze dreigen uit te vallen of verwijderd te worden maar ook als er sprake is van een problematische thuissituatie. De school, het RBL, ouders en de jongere kijken samen naar mogelijke oplossingen om dit te voorkomen. Afgelopen schooljaar zijn vanuit de verzuimmeldingen 192 begeleidingstrajecten opgestart. Dat zijn er veel meer dan afgelopen jaar Ook deze stijging is verklaarbaar door de stijging van het totaal aantal verzuimmeldingen.

Overig

Onder de afdoening 'Overig' vallen de verzuimmeldingen van leerlingen waar na onderzoek blijkt dat je het verzuim de jongere niet kan verwijten. Bijvoorbeeld als na onderzoek blijkt dat het opstarten van een zorgtraject noodzakelijk is, omdat de leerling kampt met psychische klachten. De RBL-consulent sluit in een dergelijke situatie de melding af. Daarnaast melden scholen verzuim soms ook voor kennisgeving. School wil dan zelf het zorgtraject opzetten, maar stelt de consulent hiervan op de hoogte. Ook om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen.

Tabel 3 *(periode 2022-2023)*

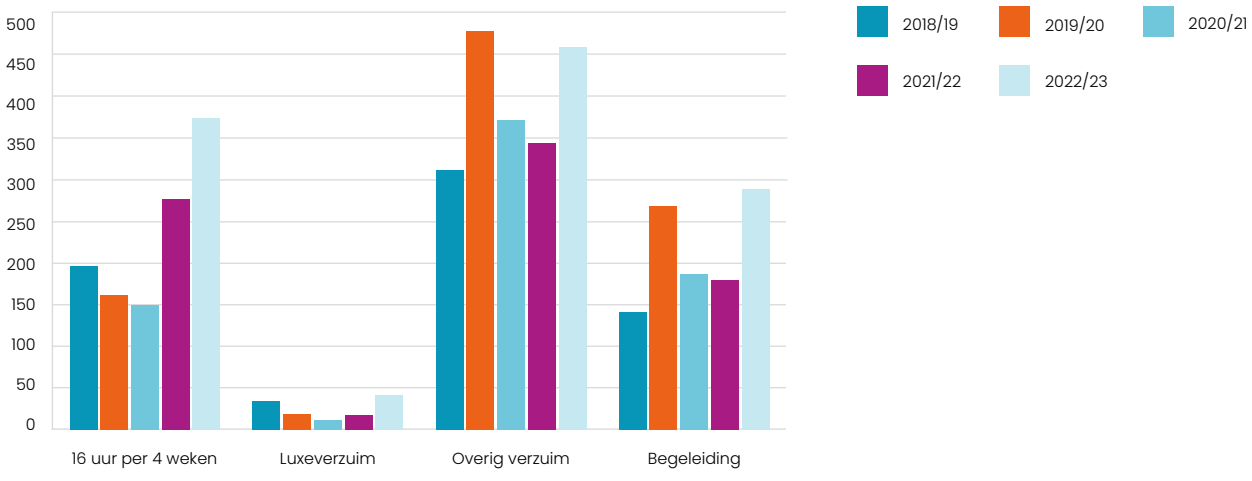
Gemeente	Afdoening verzuim Leer- en Kwalificatieplichtigen					
	Halt	PV	Waarschuwing	Begeleiding	Overig	Totaal
Hulst	2	9	48	41	55	155
Terneuzen	8	20	177	99	123	427
Sluis	6	12	85	52	131	286
Totaal	**16**	**41**	**310**	**192**	**309**	**871**

Verzuim en vrijstellingen

Grafiek 3

Aantal verzuim- en begeleidingsprocessen per jaar

Vrijstelling van de leerplicht en thuiszitters

In Nederland zijn kinderen vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar zijn, op grond van de Leerplichtwet, verplicht om naar school te gaan. Op grond van de kwalificatieplicht moeten jongeren, als ze nog geen startkwalificatie hebben, tot hun achttien jaar onderwijs volgen. In bepaalde omstandigheden is er een uitzondering op deze regel mogelijk en kunnen ouders een beroep op vrijstelling van de inschrijvingsplicht doen op grond van de leerplichtwet.

Het aantal permanente vrijstellingen is iets afgenomen, het aantal tijdelijke vrijstellingen is toegenomen. Het aantal jongeren dat thuiszit met psychisch problemen en daardoor niet naar school gaat neemt toe.

Daarnaast worden er minder permanente vrijstellingen afgegeven. Dit om jaarlijks te kunnen toetsen of een vorm van onderwijs toch nog mogelijk is. Bij het verstrekken van een permanente vrijstelling is deze mogelijkheid er niet meer. Het aantal kinderen met een vrijstelling 5b is gestegen, ook landelijk stijgt dit aantal en is aandacht voor deze groeiende groep. Het aantal leer- en kwalificatieplichtigen dat in België naar school gaat is dit jaar gedaald, -60.

Inzet Last Onder Dwangsom (LOD)

Afgelopen schooljaar zijn er 191 LOD-processen opgestart, omdat sprake was van absoluut verzuim. Dat zijn er 83 meer dan vorig jaar. Ouders overleggen niet op tijd het bewijs van inschrijving op een school in het buitenland. 154 processen werden afgesloten doordat ouders alsnog een attest met inschrijving op de Belgische school overlegden. In totaal zijn er 14 LOD processen ingetrokken zonder dat er een attest in aangeleverd.

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar, die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling, maar die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt. Deze jongere heeft geen vrijstelling van de leerplicht of vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

In Zeeuws-Vlaanderen werken we met een thuiszittersprotocol. Als er sprake is van een (dreigende) thuiszitter draait het om goede samenwerking tussen scholen, samenwerkingsverband van de scholen, RBL en andere partijen zoals jeugdhulpverlening. In het schooljaar 2021–2022 zijn er geen thuiszitters gemeld die onder de letterlijke definitie vallen. Wel waren er jongeren die thuis zaten om andere redenen. Deze zijn bekend bij het RBL. Het gaat dan om jongeren waar geen passende onderwijsplek voor handen is of die om psychische of lichamelijke redenen tijdelijk niet naar school gaan. In al deze processen is het RBL betrokken.

Tabel 4 *(peildatum 1 juni)*

Soorten vrijstellingen	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5a), tijdelijke vrijstelling	8	6	12	16	32
Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5a) permanente vrijstelling	17	16	16	12	9
Overwegende bedenkingen tegen richting van onderwijs (artikel 5b)	4	8	3	6	8
Vervangende leerplicht (artikel 3b)	0	0	0	0	1
Andere gewichtige omstandigheden (artikel 11g)	0	0	0	4	0
Vakantie (artikel 11f)	0	0	0	2	1
Bijzondere omstandigheden, waarbij de jongere ander onderwijs volgt (artikel15)	4	3	4	8	3
Bezoeken van een school in buitenland (artikel 5c)	1317	1375	1363	1343	1284

Netwerkpartners over het RBL

GGD

Hoe ken je het RBL?
Ik ken het RBL vanuit mijn rol als jeugdverpleegkundige GGD Zeeland. Ik ben werkzaam op het Lodewijkcollege. Hier spreek ik jongeren met ziekteverzuim en het gebeurt regelmatig dat ik deze gesprekken heb met de jongere en het RBL.

Wat betekenen ze voor jouw organisatie?
De samenwerking betekent voor mij/GGD korte lijntjes. Jongeren in beeld en samenwerken naar een oplossing om de jongere weer naar school te krijgen. Door de samenwerking voorkomen we onnodig wachten en tijdverlies. De jongere en ouders worden hierdoor eerder gezien en gehoord en moeten niet meerdere afspraken maken.

Hoe ervaar je de samenwerking?
Ik ervaar de samenwerking als fijn. De korte lijntjes, samen met elk onze eigen expertise naar een casus kijken. Elkaar aanvullen waar nodig.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Het zou mooi zijn dat er in de toekomst, nieuwbouw ruimte voor de GGD en RBL zou zijn op school. Al is het maar voor een halve dag per week. Zo kunnen we elkaar nog eerder contacteren en leerlingen samen zien. Verder zou ik geen veranderingen weten voor in de toekomst.

- Sasja de Pooter / jeugdverpleegkundige

Prins Willem van Oranjeschool

Hoe ken je het RBL?
Het RBL ken ik als sparringpartner om samen te kijken hoe we schoolverzuim kunnen voorkomen en beperken. Bij afwijkende verzoeken tot extra verlof (afwijkend aan de standaard procedure), afwezigheid, frequent verzuim hebben we contact over de te nemen stappen en mogelijkheden. Die als doel hebben dat kinderen naar school kunnen komen.

Wat betekent RBL voor jouw organisatie?
Voor de school is de rol van sparringpartner en waar nodig het contact opnemen of thuis langsgaan belangrijk om schoolverzuim te beperken.

Hoe ervaar je de samenwerking?
De samenwerking bevalt goed. Het RBL denkt constructief mee in oplossingen bij complexe casussen en is snel en goed bereikbaar. Verzuim heeft vele vormen en oorzaken het is dan ook goed om samen te kijken wat er aan de hand is met als doel te komen tot een passende oplossing. Het is fijn om een partner te hebben die dit aanvoelt en dezelfde intentie heeft. Het lukt ons om middels de relatie met ouders en het overtuigen van het recht op onderwijs voor hun kind (kinderen) tot passende afspraken te komen. De rol van handhaving wordt daardoor minder ingezet omdat we zien dat de combinatie van ondersteuning en oplossen van problemen werkt. Waardoor het doel 'weer naar school' wordt bereikt. Iedere casus is immers anders en vraagt om maatwerk te leveren.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Ik zou het RBL graag behouden als partner om schoolverzuim te voorkomen en te beperken tot kort verzuim. Een snelle manier van contact en overleg werkt. We hebben korte lijnen waardoor we in staat zijn om zaken snel en efficiënt op te pakken. Deze korte lijnen zijn belangrijk om te behouden en zeer waardevol gebleken.

- Ronaut den Hollander / directeur

Lodewijkcollege

Hoe ken je het RBL?
RBL ken ik sinds 6 jaar goed omdat ik als coördinator leerlingzaken contact had met Saskia Hamelink over de leerlingen van het Lodewijk College (locatie Zeldenrustlaan) die aangemeld werden bij RBL.

Wat betekent het RBL voor jouw organisatie?
Ik vind het goed om te zien dat een instantie als RBL meehelpt de leerlingen "binnenboord" te houden. De samenwerking is altijd heel prettig en open.

Hoe ervaar je de samenwerking met het RBL?
Momenteel werken we samen met Kirstie Burm. Zij komt regelmatig naar school om gesprekjes met ons (vaak ook i.s.m. Sasja de Pooter/ verzuimloket GGD) en de leerlingen/ouders te houden. We hebben ook regelmatig mondeling contact.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Graag zou ik ook een terugkoppeling krijgen van de (verzuim)gesprekken. Deze terugkoppeling plaats ik dan in magister, leesbaar voor de mentor. Zo houden we een volledig beeld van de leerling.

NB. Naar aanleiding van bovenstaande is er contact geweest met de coördinator. Terugkoppeling vond al plaats via het verzuimloket. In samenspraak hebben we afgesproken deze terugkoppeling ook per mail te doen.

- Marianne de Bruijne, coördinator leerlingzaken havo /vwo

Scalda

Hoe ken je het RBL?
Ik ken jullie vanuit mijn rol als aanwezigheid coördinator. We werken nauw samen in ons intern advies team, waarbij we samen met de intern begeleiders en docenten van de opleiding studenten bespreken met verzuim of andere problematiek. Buitenom dit 3 wekelijkse overleg zijn de lijnen kort.

Wat betekenen ze voor jouw organisatie?
Veel. Omdat we samen met jullie proberen VSV te voorkomen. We vullen elkaar wat mij betreft goed aan, ieder vanuit zijn eigen mogelijkheden.

Hoe ervaar je de samenwerking?
Heel positief. We hebben elkaar nodig om resultaat te boeken. Ik zou ook met andere externen zo'n goed contact willen hebben.

Wat zou je willen voor de toekomst met het RBL?
Onze samenwerking op deze manier voortzetten en wat ik weleens jammer vind is dat er steeds minder tijd is om te sparren tijdens de gezamenlijke overleggen of even bij te kletsen. Verder stel ik voor om de startbijeenkomst die we dit schooljaar gedaan hebben erin te houden en misschien ook nog vaker in gesprek in kleinere setting met docenten en mentoren.

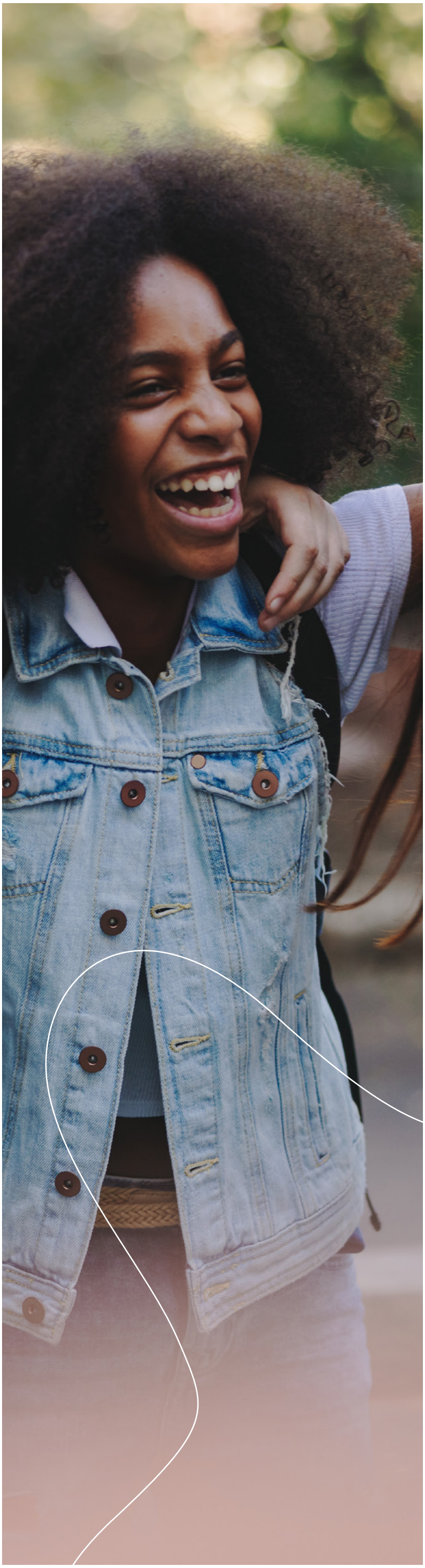
- Bapke van der Steen-Hoek / verzuim coördinator

> ***"Ik ervaar de samenwerking als hee positief. We hebben elkaar nodig om resultaat te boeken."***

De rol van de ~~leerplichtambtenaar~~ RBL-consulent in 2023

Door te spijbelen overtreedt een jongere de leerplichtwet. Zijn of haar overtreding kan bestraft worden door bijvoorbeeld jeugdreclassering of een taak of leerstraf. Is het opleggen van dergelijke sancties via het strafrechtelijk kader eigenlijk wel helpend? Past het nog in deze tijd? De leerplichtwet dateert van 1969. In de afgelopen 10-15 jaar zien wij steeds meer veranderingen in de functie van leerplichtambtenaar. De nadruk op handhaven is sinds de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) naar de achtergrond verschoven en is het doel van onze rol gericht op begeleiding op school en juiste vrijwillige hulp thuis. Daarnaast is het werkveld aan verandering onderhevig. Had je jaren geleden veelal jongeren die vanwege gebrek aan motivatie en pubergedrag zonder noemenswaardige zorgen* simpelweg spijbelde en een straf nodig hadden om weer op het rechte pad te komen, nu is vaak sprake van complexe casuïstiek. Dit betekent dat er naast zorgen omtrent schoolverzuim er ook problemen zijn thuis of (mentale) gezondheid. Hoe belastbaar is deze jongere dan? Kan hij of zij wel volledig naar school? Straffen helpt niet om de achterliggende problematiek op te lossen. Aan de hand van een verzuimcasus neemt de redactie u mee in het hedendaagse werk van een RBL consulent.

*(de problematiek was er zeer waarschijnlijk wel maar kwam niet in beeld)

Verwijtbaar schoolverzuim versus complexe Multi problematiek

12-jarige Ruben uit groep 8 wordt in december via het verzuimloket gemeld bij het RBL in verband met schoolverzuim. Hij is onlangs gediagnosticeerd met ASS (autisme) en heeft hiervoor begeleiding van een psycholoog. Ouders gescheiden. Moeder heeft hulp in het gezin. Vader heeft geen hulp in gezin nodig. Ruben verblijft in het weekend regelmatig in een jeugdhuis om ouders te ontlasten. Moeder geeft aan op school een andere jongen te zien dan thuis. Thuis is hij opstandig, luistert niet en zit veel achter de spelcomputer.

De redactie gaat in gesprek met RBL consulent Femke Orlebeke.

Je ontvangt deze verzuimmelding. Wat is jouw eerste taak?

"Aan de hand van een verzuimmelding worden de eerste contacten gelegd. Met de schooldirecteur, ouders en betrokken hulpverlening. Het vooronderzoek is vooral gericht op de verwijtbaarheid en belastbaarheid van Ruben. Wat mag en kan er gevraagd worden van hem? Zijn er twijfels of de betreffende school passend is?"

Wat bespreek je met schooldirecteur?

"De schooldirecteur meldt deze jongen omdat hij veel ongeoorloofd afwezig maar ook veel afwezig door ziekte. Groep 8 is een belangrijk jaar. Binnen afzienbare tijd worden de Cito-doorstroomtoetsen afgenomen. Daarnaast zijn er ook activiteiten zoals de musical en kamp. Onderzoek naar afwezigheid is belangrijk; als hij nu al zoveel mist, hoe gaat dat straks op het voortgezet onderwijs? Het contact tussen school en ouders verloopt moeizaam."

Handhaven versus samenwerking met netwerkpartners

Wie zijn er in deze casus allemaal betrokken?

"Bij deze casus hebben we naast Ruben en ouders met hulpverlening te maken in de rol van psycholoog van Ruben en gezinsbegeleiding voor moeder (Intensieve Pedagogische Thuishulp) voor advisering rondom opvoeding, casusregisseur vanuit de Gemeente (CJG), betrokkenen vanuit het onderwijs zoals de directeur, IB-er (intern begeleider), leerkracht, Begeleider Passend Onderwijs Samenwerkingsverband (BPO-er) , contactpersoon vanuit jeugdhuis/ zorgboerderij.
School heeft al contact gehad met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Dit is voor het RBL een belangrijke stap. Als we straks aan tafel zitten is er geen discussie meer of school wel passend is. Dit heeft de betrokken BPO-er al beoordeeld. Natuurlijk kan een ouder twijfel hebben over een school maar dit kan worden uitgelegd door de BPO-er ook bij het gesprek te betrekken."

Wie heeft er in deze casus regie?

"Omtrent het stukje verzuim pak ik regie. Er is immers meer dan 16 uur in weken ongeoorloofd verzuim. School heeft dan de verplichting een verzuimmelding te doen via het verzuimloket. Zou er bijvoorbeeld enkel ziekte uren geregistreerd staan dan is er sprake van geoorloofde afwezigheid en kan ik deze regie niet pakken. Echter sta ik niet alleen. Doel van het gesprek, naast zicht krijgen op het verzuim, is duidelijkheid krijgen over de rol van de zorg. Daarnaast is het belangrijk een inschatting te kunnen maken in wel of geen verwijtbaar gedrag van Ruben. Het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim is steeds lastiger vast te stellen. Loopt hij vast vanwege kindeigen problematiek (zijn diagnose autisme) of is hij aan het puberen en laat hij gedrag zien dat bij zijn leeftijd hoort; zich afzetten tegen zijn ouders en de regels die bij de maatschappij horen, ontwikkelen van eigen normen en waarden en meer behoefte aan vrijheid."

Waarom is duidelijkheid over regierol zo belangrijk?

"Bij een casus waar zaken spelen over meerdere domeinen houdt het vaak niet op bij een waarschuwend gesprek met de jongere. Alles staat of valt met het maken en opvolgen van juiste afspraken, maar niet alleen met de leerling. Ik heb ouders en het betrokken netwerk heel hard nodig. Ik kan op gebied van verzuim afspraken maken met een jongere. Houdt hij of zij zich hier niet aan kan ik opschalen en handhaven, maar dat zou in een casus als deze niet terecht zijn. Een van de ouders is zelf gediagnosticeerd met ASS. Ruben heeft behoefte aan structuur maar vindt dit lastig om te creëren. Zijn ouders hebben deze behoefte ook maar een van de ouders loopt in feite tegen het zelfde probleem aan als Ruben zelf. De IPTer in het gezin geeft moeder adviezen omtrent opvoeding, stuurt bij en helpt bij het plannen van zaken. De casusregisseur binnen dit gezin functioneert als een spin in het web en heeft zicht op het geheel en bewaakt processen rondom het gezin en het kind en heeft contacten met school, RBL en overige netwerkpartners zoals het jeugdhuis en hulpverlening voor ouders zelf."

Leerplicht versus Leerrecht

Welke stappen heb je ondernomen na het eerste gesprek op school met ouders?

"Samen met de psycholoog ben ik met Ruben in gesprek gegaan. Omdat hij 12 jaar is mag ik hem rechtstreeks aanspreken (bij jongeren onder de 12 jaar spreek ik met de ouders). Ik vertel hem waarom hij bij mij in beeld is gekomen en geef uitleg wat mijn werk inhoudt.

Ruben vertelt dat hij de drukte in de klas als lastig ervaart. Hij kan zich tijdens het zelfstandig werken moeilijk concentreren. De psycholoog aan tafel haakt hier goed op in. Zij adviseert gebruik van een eigen koptelefoon en, indien nodig, uit de klas als hij

Vervolg complexe casus

teveel prikkels ervaart. Zij zal met de leerkracht overleggen hoe hier duidelijke afspraken over gemaakt kunnen worden. Daarnaast komt de puber in het gesprek naar voren. Hij vertelt eerlijk dat ziekmelden wel handig ging.
Hij meldde zich soms niet meer ziek maar stapte op de fiets en ging naar huis en liet zijn moeder naar school bellen als hij thuis kwam.

Op dit moment schakel ik deels in mijn rol. Hij heeft recht op onderwijs maar heeft ook een verplichting. Ziekmelden moet niet zo eenvoudig kunnen gaan. Hij moet zich melden bij de leerkracht. Als hij zonder overleg vertrekt wordt zijn afwezigheid vanaf dat moment op spijbelen gezet en dat kan gevolgen hebben zoals een HALT verwijzing. Hiervoor moet ik hem waarschuwen. Het is belangrijk dat zowel moeder als de hulpverlening weet van de afspraken en moeder duidelijk afweegt samen met de IPT'er wanneer Ruben ziek is en wanneer ze inschat wanneer dit niet zo is."

Hoe ging het na dit gesprek?

"De eerste weken op school verliepen goed. Hij kon aangeven wanneer hij last ervaarde door drukte en kreeg de mogelijkheid om apart te werken met zijn koptelefoon. Ook meldde hij zich minder vaak ziek nu hij eerst met de leerkracht in gesprek moest gaan. Hij deed dit nog een enkele keer maar dan was er ook echt iets aan de hand. Wat betreft het ziekmelden vanaf thuis verzandde hij al snel in het oude patroon. Na contact met moeder en de IPT'er bleek dat moeder het lastig vond in te schatten of haar zoon daadwerkelijk ziek was. Hulpverlening is niet iedere dag aanwezig en Ruben had snel in de gaten dat hij deze momenten moest gebruiken zijn moeder van zijn ziekteklachten te overtuigen. Daarnaast heeft hij veel last van mentale schommelingen. De wisselende momenten bij vader/moeder en jeugdhuis spelen hier ongetwijfeld mee. Hij laat gedrag zien dat past bij een puber, maar ook bij iemand die autisme heeft en waarbij structuur van groot belang is. Juist dat mist hij volledig in de thuissituatie. Heb ik dan te maken met verwijtbaar gedrag? Een lastige vraag."

Wanneer ben je de leerplichtambtenaar aan tafel en wanneer de RBL consulent?

"Op school verloopt het goed, maar hij blijft veel afwezig door ziekte. Hij heeft recht op onderwijs. Wat heeft hij nodig om meer op school aanwezig te kunnen zijn? Ik schakel weer naar mijn consulent rol. Ruben heeft veel baat bij structuur maar ook bij het aangeven van grenzen. Wanneer is hij wel of niet ziek? Dit is zijn verantwoordelijkheid maar ook die van zijn vader en moeder. Dit pakt de casusregisseur samen met de IPTer en psycholoog verder op."

Tot wanneer blijf je betrokken?'

"Een warme overdracht naar de volgende school is van groot belang. Alles staat of valt met goede communicatie. Ik blijf op de achtergrond op moment dat school in overleg gaat met het Samenwerkingsverband over een passende vervolg plek. Ouders werden geadviseerd Ruben in te schrijven op het VSO. Tijdens de aanmeldingsprocedure schuif ik wel graag aan in het kader van warme overdracht. Ook is het van belang dat er een kort lijntje is tussen het RBL en de nieuwe school gezien de zorgen en het fragiele netwerk waarin Ruben moet functioneren. Na deze overdracht sluit ik af."

Hoe gaat het nu met Ruben?

"Hij heeft zijn groep 8 redelijk goed doorlopen. Hij was meer aanwezig op school, de afspraken met ouders over het schoolbezoek en de weekplanning werden bewaakt vanuit de hulpverlening. Voor zover mijn informatie reikt, is hij wel gestopt met individuele behandeling bij de psycholoog. Vorige week heb ik de eerste verzuimmelding van school ontvangen..."

Nieuwe website "Leren in Zeeland"

Leren in Zeeland is een gezamenlijke website van de 3 RBL's in Zeeland (Oosterschelde, Walcheren en Zeeuws Vlaanderen. Onze vorige website was van 2012 en voldeed niet meer aan de eisen die worden gesteld aan (semi) overheidswebsite's. Met name de toegankelijk voor slechtzienden en slechthorenden was niet toereikend. Naast dat de website is aangepast hebben ook de logo's een opfrissing gekregen. In de nieuwe structuur is ook gekozen om de website te beheren onder de naam RBL Zeeland. Alle drie de RBL's streven er naar om in de uitvoering gelijk op te trekken en dit is een logische stap. Mede hierdoor kunnen wij de website richten op algemene informatie over Leerplicht en Leerrecht voor de leeftijdsgroep 4 tot 27 jaar. Wel is onderscheid gemaakt in informatie voor jongeren, de ouders en professionals. Hierdoor blijft de website overzichtelijk en heel toegankelijk. Als u nieuwsgierig bent geworden, kijk dan op www.lereninzeeland.nl

VSV- begeleiding

In het schooljaar 2022–2023 zijn we 383 trajecten voortijdig schoolverlaters gestart en hebben we 410 trajecten afgesloten. Er zijn 33 jongeren teruggeleid naar onderwijs, 153 jongeren stroomden uit naar werk en 21 jongeren zijn toegeleid naar de collega's van sociale zaken/werk en inkomen en UWV. 22 jongeren behaalden alsnog hun startkwalificatie, 8 jongeren zijn tijdens het traject verhuisd naar een andere regio en 5 jongeren waren inmiddels 23 jaar. Circa 40 jongeren zijn uitgestroomd naar een ander traject als begeleiding JIKP of langdurige zorg. Voor 127 jongeren hebben wij het traject afgesloten als niet bemiddelbaar. Het gaat om jongeren die aangeven geen begeleiding meer te wensen of niet komen opdagen bij afspraken. Dit aantal blijft hoog. Het betreffen ook jongeren die we vorig jaar al benaderd hebben en toen ook niet reageerden. Algemeen kun je stellen dat jongeren die al lang tijd thuis zitten, vaak moeilijk zijn te bemiddelen. Zij hebben een grote afstand tot het onderwijs en de arbeidsmarkt. Voor deze laatste groep is de trajectbegeleiding vaak lang en intensief.

VSV

In de afgelopen jaren hebben de gemeenten en de scholen hard gewerkt om het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen. De (voorlopige) cijfers over het schooljaar 2022–2023 heeft het rijk op dit moment nog niet bekend gemaakt. De VSV-cijfers over de vorige jaren zijn:

Tabel 6 *(Bron: VSV Portal)*

Jaren	Deelnemers ZVL	VSV-ers ZVL	% VSV ZVL	Uitval landelijk	% VSV landelijk
2017-2018	6964	151	2,17	25.574	1,89
2018-2019	6783	154	2,27	27.067	2,02
2019-2020	6671	122	1,83	22785	1,72
2020-2021	6458	143	2,21	24385	1,87
2021-2022	6270	179	2,85	30242	2,37

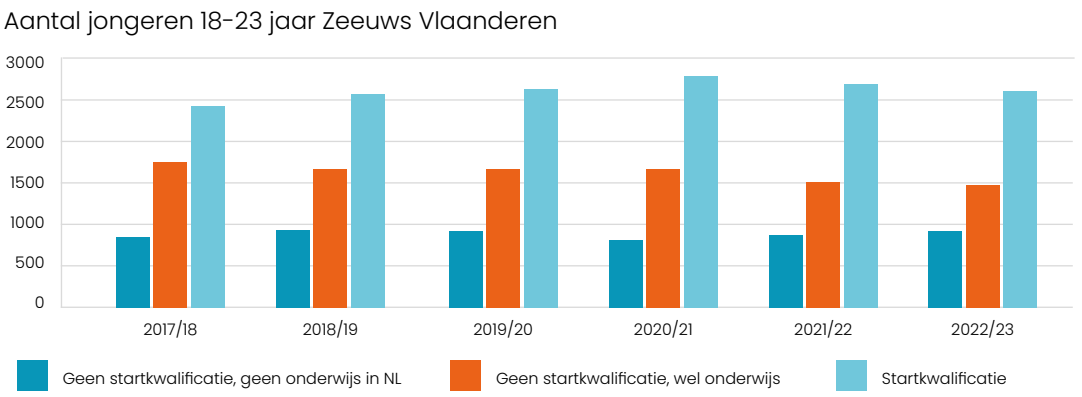
In 2021-2022 is het aantal VSV'ers fors toegenomen, zowel landelijk als in Zeeuws Vlaanderen. De meeste VSV-ers ontstaan in het mbo. De redenen zijn een combinatie van oorzaken.

1. Een verkeerde studiekeuze;
2. Liever geld verdienen dan op school zitten;
3. Persoonlijke en geestelijke problemen.

Het percentage VSV-ers in Zeeuws Vlaanderen ligt boven het landelijk gemiddelde ligt wordt deels veroorzaakt doordat een aantal jongeren van deze jongeren in België naar school gaat. Zij blijven geregistreerd staan als VSV-er.

Startkwalificaties en voortijdig schoolverlaters in Zeeuws-Vlaanderen (18-23 jarigen)

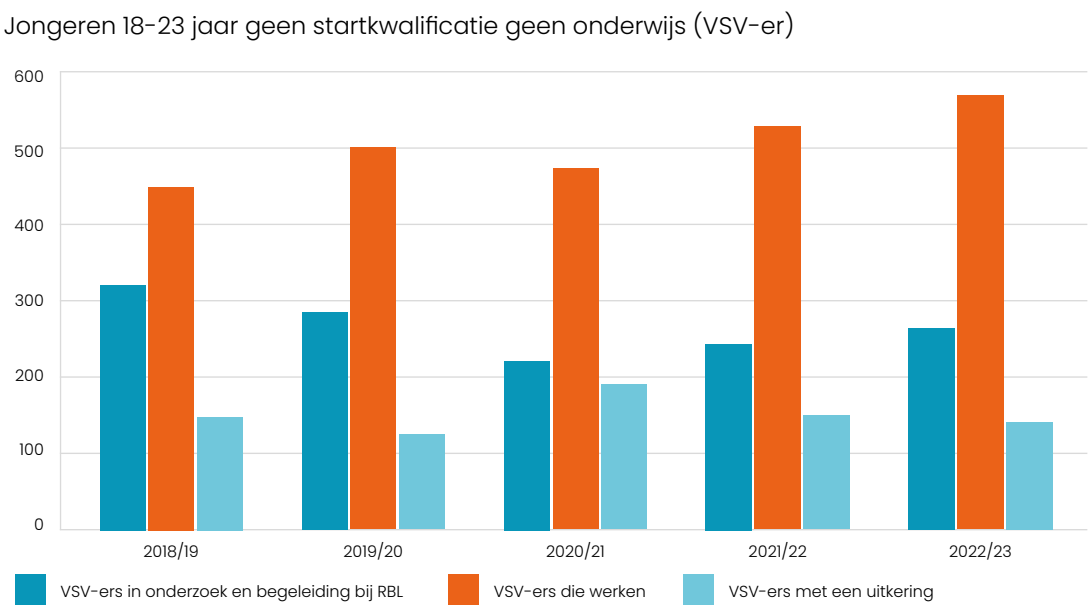
Grafiek 4 *(peildatum 1 juni)*

Toelichting bij grafiek 4

De doelgroep 18-23 jaar is wederom afgenomen (-65). Van de 4947 jongeren in deze doelgroep heeft 51% (2530) een startkwalificatie, dat is vrijwel gelijk aan vorig jaar. Ruim 29% (1452) heeft geen startkwalificatie maar volgt nog onderwijs en 19% (965) heeft geen startkwalificatie en volgt geen onderwijs meer. Dat zijn er 53 meer dan vorig jaar. De verschillen zijn te klein om een duidelijke oorzaak aan te geven.

Grafiek 5 *(peildatum 1 juni)*

Toelichting bij grafiek 5

In grafiek 5 zie je de verdeling van de jongeren zonder startkwalificatie. Hiervan zijn er 563 aan het werk, hebben 140 jongeren een uitkering van UWV of gemeenten en was van 262 jongeren geen directe informatie. Deze jongeren zijn in beeld van het RBL. We hebben deze groep benaderd. Een groot deel van deze jongeren volgt onderwijs in België of werkt daar ook. Een deel van deze jongeren reageert niet op verzoeken of zelfs huisbezoeken, is dus geen contact mee te krijgen en sluiten we uiteindelijk af. Uiteindelijk zijn er 54 jongeren in begeleiding gekomen van het RBL en zijn nog lopende.

Een veilige plek

Per jaar krijgen ongeveer 15000 jongeren een HALT interventie opgelegd. Steek je vuurwerk af, steel je iets, spuit je graffiti dan bestaat de kans dat de politie je betrapt. HALT wil jongeren die voor het eerst met politie of justitie in aanraking komen, de mogelijkheid bieden tot het verrichten van herstelwerkzaamheden. Ook een leerplichtambtenaar/RBL-consulent verwijst een jongere door naar HALT.

Je bent tot 16 jaar leerplichtig en je hebt een kwalificatieplicht tot je 18 bent. Dit betekent dat je niet zomaar van school kunt wegblijven. Kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs. Zij hebben recht om hun talenten te ontdekken en zich te ontwikkelen, maar ook om zich voor te bereiden op een goede toekomst. Bij regelmatig schoolverzuim of te laat komen kan een jongere doorverwezen worden naar HALT. Dit gebeurt wanneer de inzet van school en de RBL-consulent om het verzuim te stoppen geen effect heeft. Schoolverzuim leidt regelmatig tot schooluitval. Ook kan het leiden tot strafbaar gedrag. Om dit te voorkomen is er een speciale HALT-straf voor schoolverzuim. Met een HALT-afdoening voorkom je dat jongeren in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

HALT probeert op een grondige manier in te grijpen waar het gedrag van de jongere vandaan komt en heeft als doel grensoverschrijdend gedrag zo vroeg mogelijk te stoppen. Een HALT-afdoening wordt niet voorafgegaan door een uitspraak van de kinderrechter en is daarom formeel juridisch gezien geen sanctie.

Wat doet een jongeren tijdens een HALT-straf schoolverzuim?

De procedure start met een uitnodiging aan de jongere en de ouders. Tijdens het eerste gesprek met de HALT-medewerker wordt het schoolverzuim besproken. Ook wordt de maatregel bepaald en besproken wat er verder moet gebeuren. Meestal bestaat de maat-regel uit:

- Gesprekken bij Halt met de leerling en de ouders
- Een digitale leeropdracht, waarin de medewerkers kijkt waarom de jongere spijbelt.
- Het opstellen van een brief met daarin excuses aan de school.
- Een gesprek op school en/of thuis, waarin afspraken worden gemaakt voor de toekomst.
- Vervolgopdracht(en)
- Soms aanvullend ook een werkopdracht.

Wat opvalt, is dat de aantal HALT-verwijzingen in 2023 gestegen zijn ten opzichte van voorgaande jaren. HALT ziet dit als een positief signaal. Doordat er een stijging is, zijn steeds meer/vaker jongeren integraal in beeld bij verzuim. Wel is een landelijk, maar ook een regionaal beeld dat verwijzingen vaak pas na hoog oplopend verzuim bij HALT in beeld komen. Bijvoorbeeld bij 60 uur ongeoorloofd verzuim en/of te laat of soms meer. Dit aantal is echter officieel als grens benoemd in de MAS (Methodisch Aanpak Schoolverzuim). Bij dit aantal of hoger is de volgende straf een volledig proces-verbaal. Uitgangspunt van de MAS is ook de nadruk leggen op licht straffen waar mogelijk. In de praktijk geeft het Openbaar Ministerie daarom vaak toestemming alsnog HALT in te zetten ook al is de gestelde norm overschreden.

Uit onderzoek blijkt wel dat de interventies minder effectief zijn wanneer er laat gemeld wordt. Vaak zijn het langlopende zorgcasussen waarin HALT als een soort 'laatste redmiddel' wordt ingezet. De zaken worden door HALT zonder meer opgepakt. Gedurende de interventie blijkt namelijk dat de jongere zich veelal aan de afspraken houdt en niet of minder verzuimt.

Wat gebeurt er als de jongere de HALT verwijzing niet goed afrond?

De RBL-consulent pakt dan de casus opnieuw op. De jongere krijgt in dat geval alsnog een volledig proces-verbaal en moet zich verantwoorden bij de rechter.
Het valt daarnaast op dat in de regio Zeeland en West-Brabant weinig MBO leerlingen een HALT-verwijzing krijgen voor schoolverzuim. De repressieve HALT–interventie kan ingezet worden totdat de jongere 18 jaar wordt. De jongeren op het MBO behoren zeker tot de doelgroep. HALT geeft aan dat zij iets kunnen betekenen wat betreft de preventie interventies voor het MBO. Dit door bijvoorbeeld spreekuren in te zetten op de scholen. Op dit moment is hier nog geen sprake van.

Zoek eerder de samenwerking met HALT

Wat opvalt, is dat leerplicht-ambtenaren de MAS zo interpreteren dat een HALT-verwijzing als strafmaatregel pas mogelijk is als de zorgroute volledig is uitgeput of HALT als het verzuim duidelijk verwijtbaar is. Halt geeft aan dat dit zeker niet het geval is. Een HALT-interventie (feite preventief-repressief van aard) kan goed ingezet worden parallel aan een eventueel zorgtraject. Halt gaat niet zozeer uit van verwijtbaarheid, maar meer van leerbaarheid van de jongere. De HALT-interventie kan zeker bijdragen aan zelfreflectie, stimuleren van ouderbetrokkenheid en/of het vergemakkelijken van de doorverwijzing naar zorg, ook bij complexe casuïstiek. Maar dus wel alleen wanneer Halt de zaken tijdig binnenkrijgt. Doel voor de komende jaren is hierover meer samenwerking te vinden met betrokken netwerkpartners.

Jongere T. over haar HALT-verwijzing

"Ik vond Halt natuurlijk niet leuk, maar dat heb ik er zelf ook naar gemaakt. Het was aan het einde van het schooljaar dat ik naar Halt was gestuurd, maar ik vond het natuurlijk wel heel dom van mezelf en heb er best veel spijt van. Ik had gesprekken met een mevrouw via Teams en ik moest opdrachten maken. Er zat echt te veel herhaling in de opdrachten, dus het zat me wel te irriteren. Veel opdrachten waarbij ze vroegen wat ik er zelf van vond. Ik moest toen ook een paar uurtjes vrijwilligerswerk doen. Ik houd van lekker veel werken dus ik vond het wel fijner dan opdrachten maken. Mijn ervaring bij Halt is wel positief afgerond gelukkig, want anders moest ik misschien naar de jongerenrechter."

Tussentijd

Dit jaar is het tweede jaar dat Tussentijd op drie locaties (Goes, Middelburg, Terneuzen) in oktober is gestart. Het is een programma dat Scalda inzet om 'thuiszitters' te voorkomen. Studenten die om psychische redenen hun opleiding tijdelijk niet kunnen volgen of studenten die bij Scalda met een tussenstap hun opleiding willen starten of hervatten.

We bieden studenten een halfjaarlijks programma aan van drie dagdelen per week. Doel is om ritme en contact met leeftijdsgenoten en school te behouden. Binnen het programma gaan we uit van positieve gezondheid, waarbij we theorie en opdrachten aanbieden rondom verschillende thema's om te komen tot persoonlijke groei. Samenwerken, betekenisgeving en bewegen zijn belangrijke uitgangspunten om de studenten in kleine stapjes vooruit te helpen.

Door gezamenlijk als groep zich in te zetten voor het goede doel (Het vergeten kind) kunnen studenten hun eigen waarden, kwaliteiten en kansen ontdekken. We zijn veel praktisch bezig en reflecteren op ervaringen in een persoonlijke groeiplanner. In deze groeiplanner verzamelt de student opdrachten en reflecties om zo te komen tot meer inzicht in zichzelf. Ook leert hij/zij hiermee een weekinhoud te plannen.

Samenwerking RBL Scalda en Emergis

In dit project werken Scalda, RBL en Emergis samen. De aanmeldingen voor Tussentijd worden door al deze partijen onderzocht en gezamenlijk komen we tot een besluit of een student geschikt is voor dit project. Tijdens deelname aan Tussentijd behoudt de coach contact met de betrokkenen rondom de student; met de ouders, mentor, intern begeleider, de consulent van RBL en indien toestemming met externe hulpverlening. Emergis verzorgt een aantal gastlessen (psycho-educatie en preventie) binnen het programma en de GZ-psycholoog verzorgt een spreekuur op locatie. Zij kan ook contact met ouders en/of externe hulpverlening leggen als dat nodig en wenselijk is. Daarnaast kunnen de coaches van Tussentijd advies vragen en casussen bespreken.
Wanneer het programma is afgerond, zal de student zijn/haar opleiding weer vervolgen. Wanneer dit nog niet haalbaar is, zal met de RBL-consulent gekeken worden wat een passende vervolgstap kan zijn (Thop, dagbesteding, werken, psychische hulpverlening).

Ritme behouden en in beweging zijn

In de evaluatie van vorig jaar gaven studenten aan dat ze het fijn vonden om op school met leeftijdsgenoten hun ritme konden behouden. Ze hebben Tussentijd als een veilige plek ervaren waar ze gezien werden en waar ze zichzelf konden zijn. We hebben voor dit jaar een veelzijdiger en meer praktisch programma ingericht. Vooral het letterlijk bewegen om de student 'in beweging' te krijgen. Knelpunt blijft nog wel dat doorstroom naar de eigen opleiding nog niet overal even gemakkelijk gaat, waardoor de student soms meer studievertraging oploopt dan wenselijk is. Voordeel is dat de student meer betrokken bij school en leeftijdsgenoten blijft en hiermee de stap terug naar de eigen klas kleiner wordt.

Leerlingenvervoer in Zeeuws-Vlaanderen

In principe gaan leerlingen op eigen gelegenheid naar school. Je kunt in aanmerking komen voor leerlingenvervoer als de dichtstbijzijnde toegankelijke school te ver van je huis ligt of als je, door een handicap, niet zelfstandig naar school kan gaan. Voor leerlingenvervoer komen leerlingen in aanmerking die:

- Door hun levensovertuiging naar een school voor basisonderwijs gaan die verder ligt dan de door gemeenten of in de wet vastgelegde kilometergrens;
- Door hun handicap niet zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen;

De gemeenten moeten in deze gevallen zorgen voor een 'passende vervoersvoorziening' naar de dichtstbijzijnde school.
Er zijn verschillende mogelijkheden voor leerlingenvervoer. Zo kan een kind een abonnement krijgen voor het openbaar vervoer (eventueel ook voor de begeleider). Ook is het mogelijk om ouders een vergoeding te geven voor het zelf halen en brengen van hun kinderen of een taxi of bus te regelen. Dit heet aangepast vervoer.

Speerpunten RBL voor 2023 – 2024

De volgende zaken krijgen extra aandacht:

- Thuiszitters project
- Digitalisering aanvraag Leerlingenvervoer door ouders/verzorgers
- Ontwikkeling vervoersplannen Leerlingenvervoer
- Opleiding BOA
- Voorbereiding doorstroompunt naar jongerenbegeleiding tot 27 jaar
- Audit Wet Politie Gegevens

Financieel overzicht

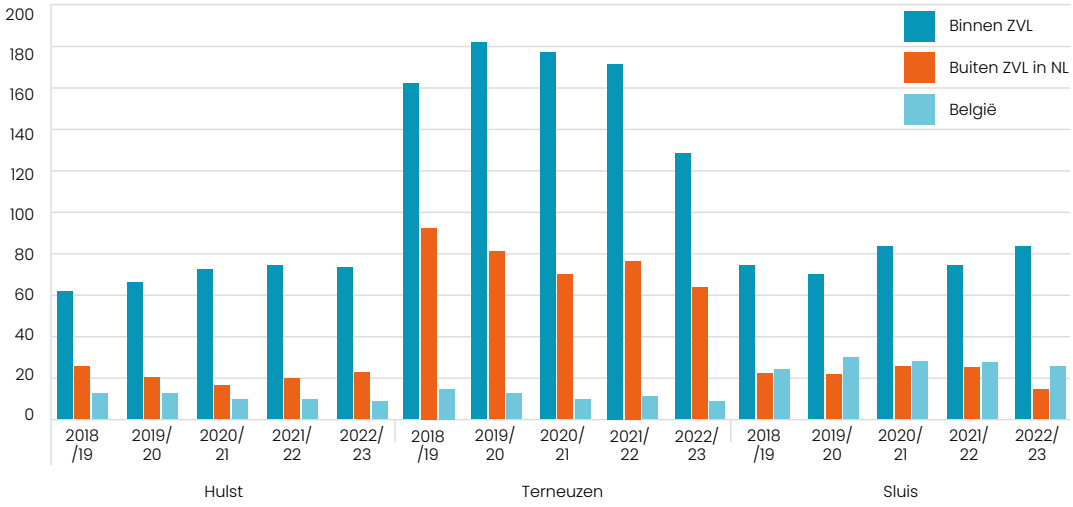
3Financieel overzicht RBL	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 bijgesteld	Jaarrekening 2022	Begroting 2023 bijgesteld
Uitgaven				
Kosten RMC	588.483	558.040	496.588	757.250
Kosten Leerplicht	391.627	410.155	410.558	413.192
Kosten Leerlingenvervoer	49.627	101.872	73.873	86.645
Totaal uitgaven	**1.029.737**	**1.070.067**	**981.019**	**1.257.087**
Inkomsten				
Bijdrage gemeente Hulst	91.244	98.177	98.177	78.591
Bijdrage gemeente Terneuzen	190.541	204.943	204.943	209.061
Bijdrage gemeente Sluis	72.311	77.043	77.044	100.150
Rijksbijdrage RMC/VSV-conv.	518.816	465.000	557.216	471.700
Rijksbijdrage Leer-/kwal.plicht	87.158	85.000	101.633	86.700
Opbrengst ESF-subsidie	30.000	30.000	16.665	187.994
Overige	16.883	12.000		12.000
Totaal inkomsten	**1.006.953**	**972.163**	**1.055.678**	**1.146.196**
Naar/af reserve	-22.784	-97.904	74.659	-110.891
Stand reserves 31-12	404.924	307.020	479.583	368.692

Toelichting bij financieel overzicht

De kosten RMC vielen lager uit vanwege het vertrek van een aantal medewerkers en de latere invulling van deze vacatures. Ook de kosten van inhuur van personeel viel lager uit dan geraamd. De kosten bij Leerplicht zijn vrijwel gelijk aan de raming. De rijksbijdrage RMC/VSV was hoger dan geraamd vanwege een structurele verhoging als gevolg van indexering.

Grafiek 6 *(peildatum 30 juni)*

Leerlingenvervoer Zeeuws Vlaanderen

Tabel 7 *(peildatum 30 juni)*

	Openbaar Vervoer					Eigen vervoer					Aangepast vervoer (taxi)				
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
PO (incl SBO)	58	72	77	69	7	13	8	8	10	7	101	91	82	64	57
VO	0	0	5	0	0	0	3	4	1	0	12	22	15	17	18
(V)SO	19	27	23	35	31	8	11	12	12	18	285	266	268	277	286
Totaal	**77**	**99**	**105**	**104**	**38**	**21**	**22**	**24**	**23**	**25**	**398**	**379**	**365**	**358**	**361**

Toelichting bij grafiek 6 en tabel 7

Wat opvalt, is de daling in het aantal deelnemers openbaar vervoer. Deze daling hangt samen met het collectief vervallen van aanvragen voor de leerlingen van één basisschool. Deze vervielen in 2022 omdat voor ouders duidelijk werd dat hun eigen bijdrage even hoog werd als de bekostiging en hiermee de toegevoegde waarde van de toekenning verviel. Deze daling in aantal deelnemers leverde voor de gemeenten geen daling van directe kosten leerlingenvervoer op.

Bezwaar, beroep en klachten bij het RBL

In het schooljaar 2022-2023 heeft het RBL geen formele klachten ontvangen.

Colofon

Redactie
Fahreta Demirovic, Kirstie Burm, Saskia Hamelink en Pieter Bervoets

Ontwerp
Nilsson Agency

Contact

Bezoekadres
Stadhuisplein 1, 4531 GZ Terneuzen

Postadres
Postbus 35, 4530 AA Terneuzen

Antwoordadres
Antwoordnummer 91
4530 VB Terneuzen
T: 0115-455 000,
E. rbl@terneuzen.nl

www.lereninzeeland.nl